

Сборник съдебна практика

Дело C-307/22

FT
срещу
DW

(Преюдициално запитване, отправено от Bundesgerichtshof)

Решение на Съда (първи състав) от 26 октомври 2023 година

„Преюдициално запитване — Обработване на личните данни — Регламент (ЕС) 2016/679 — Членове 12, 15 и 23 — Право на достъп на субекта на данни до неговите данни, които са в процес на обработване — Право да се получи безплатно първо копие на тези данни — Обработване на данни на пациент от неговия лекар — Медицинско досие — Основания на искането за достъп — Използване на данните с цел ангажиране на отговорността на практикуващия лекар — Понятието „копие“

1. *Защита на физическите лица във връзка с обработването на лични данни — Регламент 2016/679 — Право на достъп на субекта на данни до неговите данни, които са в процес на обработване — Право да се получи безплатно първо копие на тези данни — Задължение на администратора да предостави такова копие — Задължение за субекта на данни да мотивира искането си за достъп до данните, произтичащо от преамбюла на Регламента — Липса (съображение 63, член 12, параграф 5 и член 15, параграфи 1 и 3 от Регламент 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета)*

(вж. т. 35—38, 43, 46 и 50—52; т. 1 от диспозитива)

2. *Защита на физическите лица във връзка с обработването на лични данни — Регламент 2016/679 — Възможност за държавите членки да приемат законодателство, което ограничава обхвата на някои права и задължения, предвидени в Регламента — Национално законодателство, прието преди или след влизането в сила на Регламента — Ирелевантност (член 23, параграф 1 от Регламент 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета)*

(вж. т. 54—56 и 69; т. 2 от диспозитива)

3. *Защита на физическите лица във връзка с обработването на лични данни — Регламент 2016/679 — Право на достъп на субекта на данни до неговите данни, които са в процес на обработване — Право да се получи безплатно първо копие на тези данни — Ограничения — Условия — Защита на правата и свободите на*

другите — Възможност за държавите членки да приемат законодателство, което има за цел да защити икономическите интереси на администратора и възлага в тежест на субекта на данни разходите за първо копие на неговите лични данни — Липса

(член 23, параграф 1, подточка i) от Регламент 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета)

(вж. т. 62, 64, 65 и 67—69; т. 2 от диспозитива)

4. *Защита на физическите лица във връзка с обработването на лични данни — Регламент 2016/679 — Право на достъп на субекта на данни до неговите данни, които са в процес на обработване — Предоставяне на копие от данните — Понятието „копие“ — Предоставяне на субекта на данни на точна и разбираема реплика на тези данни — Копие от извлечения от документи и дори от цели документи или от извлечения от бази данни, които в частност съдържат посочените данни — Включване — Условие (съображение 58, член 12, параграф 1 и член 15, параграф 1 и параграф 3, първо изречение от Регламент 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета)*

(вж. т. 71—75)

5. *Защита на физическите лица във връзка с обработването на лични данни — Регламент 2016/679 — Право на достъп на субекта на данни до неговите данни, които са в процес на обработване — Предоставяне на копие от данните — Понятието „копие“ — Предоставяне на субекта на данни на точна и разбираема реплика на всички данни от медицинското му досие — Пълно копие на документите, съдържащи се в медицинското досие — Включване — Условие (съображение 63 и член 15, параграф 3, първо изречение от Регламент 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета)*

(вж. т. 76—79; т. 3 от диспозитива)

Резюме

DW иска от FT, лекуващия го лекар по дентална медицина, да му предостави безвъзмездно първо копие от медицинското му досие. Той отправя това искане с цел да ангажира отговорността на FT за грешки, които твърди, че последният е допуснал при денталното му лечение.

Като се основава на германското право, което предвижда, че пациентът може да получи копие от медицинското си досие, при условие че възстанови на лекаря съответните разходи¹, FT отказва да предостави такова копие на DW, поради което последният предявява иск. Както първоинстанционният, така и въззивният съд уважават искането на DW да му бъде предоставено безвъзмездно първо копие от медицинското му досие.

¹ Член 630g, параграф 2, второ изречение от Bürgerliches Gesetzbuch (Германски граждански кодекс).

Сезиран с ревизионна жалба от FT, Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд, Германия) отправя до Съда запитване относно тълкуването на разпоредбите на ОРЗД, които се отнасят до правото на субекта на данните на достъп до неговите данни, както и до ограниченията на обхвата на това право².

В решението си Съдът най-напред приема, че по искане на субекта на данните администраторът е длъжен да предостави безплатно първо копие на личните му данни за цели, различни от тези за запознаване с обработването на тези данни и за проверка на законосъобразността му, изрично посочени в преамбюла на ОРЗД. След това Съдът се произнася по пределите на възможността на държавите членки да ограничат, в името на икономическите интереси на администратора, правото на получаване на копие от данните, като наложат на субекта на данните да заплати разходите, направени за тази цел от администратора. Накрая, Съдът разглежда необходимостта в определени случаи на субекта на данните да се предостави пълно копие на данните от медицинското му досие

Съображения на Съда

На първо място, що се отнася до въпроса дали безвъзмездното предоставяне на субекта на данните на първо копие от неговите данни е задължително за администратора и когато е поискано с оглед на цели, различни от изрично посочените в преамбюла на ОРЗД, Съдът припомня, че член 15, параграф 3, първо изречение от този регламент предоставя на субекта на данните правото да получи точна реплика на личните му данни, разбирани в широк смисъл, които са предмет на операции, които трябва да бъдат квалифицирани като „обработване от страна на администратора“³. Освен това от съвместния прочит на релевантните разпоредби на ОРЗД⁴ следва, от една страна, че субектът на данните има право да получи първо безплатно копие от своите лични данни, които се обработват, и от друга страна, че на администратора е предоставена възможност при определени условия да начислява разумни такси, съобразени с административните разходи, или да откаже да уважи искане, ако то е явно неоснователно или прекомерно.

Никоя от тези разпоредби обаче не обвързва безплатното предоставяне на първо копие на лични данни с посочването от страна на субекта на данни на мотив, който да обоснове искането му. При това положение изрично посочените в преамбюла на ОРЗД⁵ основания за искания в този смисъл не могат да ограничат обхвата на тези разпоредби. Ето защо правото на достъп до данни за здравословното състояние⁶ не може да бъде ограничавано чрез отказ на достъп или чрез налагане на насрещна престация поради някое от тези основания, като същото важи и за правото на получаване на първо безплатно копие.

² По конкретно член 12, параграф 5, член 15, параграфи 1 и 3, и член 23, параграф 1, подточка i) от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 2016 г., стр. 1 и поправка в ОВ L 127, 2018 г., стр. 2; наричан по-нататък „ОРЗД“).

³ Решение от 4 май 2023 г., Österreichische Datenschutzbehörde и CRIF (C-487/21, EU:C:2023:369, т. 28).

⁴ Член 12, параграф 5 и член 15, параграфи 1 и 3 от ОРЗД.

⁵ Първото изречение на съображение 63 от ОРЗД предвижда, че „[в]сяко физическо лице следва да има право на достъп до събраните лични данни, които го засягат, и да упражнява това право лесно и на разумни интервали, за да бъде осведомено за обработването и да провери законосъобразността му“.

⁶ Закрепено в член 15, параграф 1 от ОРЗД.

Освен това принципът на безвъзмездност на първото копие на данните, както и липсата на необходимост от посочване на конкретно основание, обосноваващо искането за достъп, безспорно допринасят за улесняване на упражняването от субекта на данните на предоставените му от ОРЗД права. Следователно, като се има предвид значението, което този регламент придава на правото на достъп до личните данни за постигането на неговите цели, упражняването на това право не може да бъде обвързано с условия, които не са изрично предвидени от законодателя на Съюза.

На второ място, Съдът постановява, че държава членка няма право да приема национално законодателство, което с цел защита на икономическите интереси на администратора възлага на субекта на данните разходите за първо копие на неговите лични данни.

Наистина по силата на ОРЗД правото на субекта на данни да получи първо безплатно копие на личните си данни не е абсолютно и при определени условия защитата на правата и свободите на други лица би могла да обоснове ограничаване на това право⁷. В случая обаче, доколкото националната правна уредба има за цел да защити икономическите интереси на практикуващите лекари, предотвратявайки ненужни искания за копиране, подобни съображения не могат да попаднат в обхвата на правата и свободите на други лица.

Всъщност такова законодателство води до възпиране не само на ненужните искания, но и на исканията за получаване на безплатно първо копие на обработваните лични данни поради основателна причина. Поради това то безспорно нарушава принципа на безвъзмездност на първото копие и така поставя под въпрос полезното действие на правото на субекта на данни на достъп до неговите данни, предвидено в ОРЗД, както и на гарантираната му в този регламент защита.

Освен това Съдът подчертава, че икономическите интереси на администраторите са взети предвид в ОРЗД, който определя обстоятелствата, при които администраторът може да поиска заплащането на разходите, свързани с предоставянето на копие от личните данни.

На трето и последно място, Съдът приема, че в отношенията между лекар и пациент правото да се получи копие от личните данни предполага предоставянето на субекта на данните на точна и разбираема реплика на всички тези данни. Това право предполага получаването на пълно копие на документите, съдържащи се в медицинското му досие, ако това е необходимо, за да се даде възможност на лицето да провери точността и пълнотата на своите данни, както и за да се гарантира разбираемостта им.

В това отношение Съдът отбелязва, че що се отнася до личните данни, свързани със здравословното състояние, ОРЗД уточнява, че правото на достъп на субектите на данни включва „данните в медицинските им досиета, които съдържат информация като диагнози, резултати от прегледи, становища на лекуващите лекари и проведени лечения или извършени операции“⁸. Именно поради чувствителността на тези данни законодателят на Съюза е извел на преден план необходимостта достъпът на физическите лица до съдържащите се в медицинското им досие данни да се представя на същите възможно най-пълно и точно, но и разбираемо.

⁷ По силата на член 23, параграф 1, подточка i) от ОРЗД.

⁸ Съображение 63 от ОРЗД.

Що се отнася до резултати от прегледи, становища на лекуващите лекари и проведени лечения или извършени операции, по отношение на пациент, които по правило включват множество технически данни, дори изображения, предоставянето на просто резюме или компилация от страна на лекаря на тези данни с цел представянето им в синтетична форма би могло да създаде опасност някои релевантни данни да бъдат пропуснати или възпроизведени неправилно или във всеки случай да затрудни проверката на тяхната точност и изчерпателност, както и разбирането им от пациента.